

**WYMAGANIA EDUKACYJNE  
DLA DZIECI 3,4,5,6 – LETNICH  
UCZĘSZCZAJĄCYCH DO  
PUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA NR 9  
W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM**

# Wymagania edukacyjne dla dzieci 3 – letnich

## I. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

- podaje swoje dane osobowe
- podejmuje próby wypowiedzania się na temat swojej rodziny
- podejmuje próby porozumiewania się z osobami dorosłymi i rówieśnikami
- grzecznie zwraca się do innych
- zna zasady ustalone w przedszkolu
- jest samodzielne w czynnościach samoobsługowych
- uzasadnia swoje postępowanie
- wyraża swoje emocje
- podejmuje próbę pokonywania trudności
- podejmuje próbę określenia wartości np. dobra, zła, piękna itp.
- porządkuje zabawki
- wie jak należy zachować się na uroczystościach oraz podczas przedstawień teatralnych

## II. AKTYWNOŚĆ JĘZYKOWA

- wykazuje wrażliwość słuchową na dźwięki i odgłosy pochodzące z najbliższego otoczenia
- podejmuje próby uważnego słuchania, np. rozmówcy, opowiadań, bajek
- podejmuje próby posługiwania się mową dla wyrażenia swoich myśli i potrzeb w codziennych sytuacjach
- stosuje pozawerbalne środki wyrazu w toku komunikowania się z innymi
- podejmuje próby recytowania krótkich wierszy
- korzysta z książek i czasopism dla dzieci
- patrzy uważnie i dostrzega elementy z otoczenia oraz na obrazkach

## III. AKTYWNOŚĆ POZNAWCZA

- samodzielnie inicjuje zabawy zgodnie z własnymi pomysłami
- podejmuje próby wypowiedzania się o swoich zainteresowaniach
- korzysta w zabawach z pomysłów innych dzieci
- wykorzystuje wszystkie zmysły w poznawaniu otaczającej rzeczywistości

- zna proste rymowanki, wiersze, piosenki, potrafi odtworzyć je z pamięci
- uczestniczy w zabawach i sytuacjach edukacyjnych koncentrując uwagę przez krótki czas
- podejmuje próby rozwiązywania zagadek
- dostrzega zależność między przyczyną a skutkiem
- rozpoznaje nazywa podstawowe części ciała
- określa położenie przedmiotów w przestrzeni w stosunku do własnej osoby
- prawidłowo posługuje się liczebnikami głównymi (w zakresie 5)
- wykorzystuje w zabawie figury geometryczne
- dokonuje porównania wielkości, długości i ciężkości
- nazywa podstawowe zjawiska atmosferyczne
- rozpoznaje i nazywa często spotykane zwierzęta i rośliny
- rozpoznaje niektóre zwierzęta niedostępne w obserwacji bezpośredniej
- zna podstawowe zasady ochrony środowiska
- dostrzega różnice w wyglądzie człowieka
- zna i nazywa podstawowe części ciała człowieka

#### **IV. AKTYWNOŚĆ ARTYSTYCZNA**

- chętnie słucha różnych rodzajów muzyki
- uczestniczy w zabawach muzyczno – ruchowych
- wyraża swoje emocje podczas śpiewu oraz gry na poznanych instrumentach (bębenek, tamburyno)
- dostrzega zmiany tempa i dynamiki utworów
- podejmuje działalność plastyczno - konstrukcyjną (rysuje, lepi, wycina ze wsparciem nauczyciela)
- wyraża własne refleksje na temat obejrzanych przedstawień teatralnych
- podejmuje próby udziału w organizowanych krótkich scenkach teatralnych
- uczestniczy w zabawach konstrukcyjno- technicznych
- interesuje się wybranymi urządzeniami technicznymi

## **V. AKTYWNOŚĆ RUCHOWA**

- uczestniczy w zajęciach ruchowych, grach i zabawach w sali i na placu zabaw
- w miarę swoich możliwości jest sprawne ruchowo
- przejawia potrzebę odpoczynku kiedy jest zmęczone
- zaczyna orientować się w zasadach zdrowego żywienia oraz dbałości o zdrowie
- wie gdzie można się bezpiecznie bawić a gdzie nie
- zna podstawowe zasady bezpiecznego poruszania się po drogach
- dostrzega związek między chorobą a obowiązkiem leczenia, wie że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych

## **Wymagania edukacyjne dla dzieci 4-letnich**

### **I. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA**

- Podaje swoje dane osobowe (imię, nazwisko, adres)
- Wypowiada się na temat swojej rodziny
- Porozumiewa się z dorosłymi, rówieśnikami – grzecznie zwraca się do innych
- Przejawia samodzielność w czynnościach samoobsługowych i podejmuje próby samodzielnego działania
- Porządkuje i odkłada zabawki na wyznaczone miejsce
- Wyraża swoje emocje i próbuje je nazywać
- Dostrzega odrębności innych względem siebie
- Podejmuje próby działania zbiorowego
- Zna nazwę miejscowości, w której mieszka
- Próbuje pokonywać trudności oraz radzić z porażkami i stresem
- Określa wartości, np. dobra, piękna, zła
- Próbuje uzasadniać swoje postępowania

### **II. AKTYWNOŚĆ JĘZYKOWA**

- Wykazuje wrażliwość słuchową na dźwięki i odgłosy pochodzące z otoczenia, rozpoznaje i nazywa je
- Słucha rozmówcy, opowiadań i bajek
- Wypowiada wyrazy, podejmuje próby prawidłowej artykulacji głosek
- Recytuje z pamięci krótkie wiersze
- Patrzy uważnie i dostrzega elementy z otoczenia oraz przedstawione na obrazkach
- Korzysta z książek i czasopism dla dzieci
- Rozumie znaczenie prostych znaków i symboli graficznych
- Dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową
- Nabywa sprawność manualną oraz koordynację wzrokowo-ruchową poprzez , np. rysowanie, lepienie, wycinanie.

### **III. AKTYWNOŚĆ POZNAWCZA**

- Korzysta w zabawach z pomysłów innych dzieci
- Zna proste rymowanki, wiersze i piosenki z repertuaru dziecięcego, potrafi odtworzyć je z pamięci
- Uczestniczy w zabawach i sytuacjach edukacyjnych koncentrując uwagę na krótki czas, poszukuje odpowiedzi na nurtujące je pytania

- Dostrzega zależność między skutkiem, a przyczyną
- Rozpoznaje i nazywa części ciała
- Liczy, używając liczebników głównych i podejmuje próby posługiwania się liczebnikami porządkowymi
- Wykorzystuje w zabawach figury geometryczne
- Dokonuje porównywania wysokości, wielkości, długości i ciężkości
- Dostrzega zmiany dokonujące się w przyrodzie, słownie je określa
- Rozpoznaje i poprawnie nazywa często spotykane zwierzęta i rośliny
- Dostrzega główne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, rozumie konieczność ochrony przyrody

#### **IV. AKTYWNOŚĆ ARTYSTYCZNA**

- Uczestniczy w zabawach muzyczno-ruchowych
- Wyraża swoje potrzeby, emocje podczas śpiewu, tańca oraz gry na instrumentach, np. bębenek, tamburyna, trójkąt, kołatka
- Dostrzega zmiany dynamiki, tempa i wysokości dźwięku utworu muzycznego, wyraża je
- Chętnie podejmuje działalność plastyczno-konstrukcyjną, w której przejawia swoje upodobania
- Przegląda książki i czasopisma dziecięce
- Wie, jak zachować się na uroczystościach, podczas przedstawień teatralnych
- Podejmuje próby udziału w organizowaniu krótkich przedstawień teatralnych
- Posługuje się mową, gestem i mimiką
- Aktywnie uczestniczy w zabawach konstrukcyjno-technicznych

#### **V. AKTYWNOŚĆ RUCHOWA I ZDROWOTNA**

- Chętnie uczestniczy w zajęciach ruchowych, w zabawach i grach w Sali oraz na placu przedszkolnym – przestrzega ustalonych zasad
- Dostrzega różnice w wyglądzie człowieka, zna podstawowe części ciała
- Wykazuje potrzeby ruchu
- Jest sprawne ruchowo w miarę swoich możliwości
- Zaczyna orientować się w zasadach zdrowego żywienia i dbałości o własne zdrowie
- Wie, gdzie można się bezpiecznie bawić, a gdzie nie
- Zna podstawowe zasady ruchu drogowego
- Zauważa problemy ludzi niepełnosprawnych fizycznie, chorych i cierpiących.

## Wymagania edukacyjne dla dzieci 5-letnich

### I. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

- podaje swoje dane osobowe (imię , nazwisko i adres zamieszkania, wie komu należy podać takie informacje )
- swobodnie wypowiada się na temat swojej rodziny
- swobodnie porozumiewa się z rówieśnikami, grzecznie zwraca się do innych, obdarza uwagą dzieci i dorosłych, aby zrozumieć co mówią
- przestrzega zasad ustalonych w przedszkolu(kontrakt), oraz w trakcie wycieczek i spacerów
- jest samodzielne w czynnościach samoobsługowych i organizowaniu swobodnej działalności
- właściwie zachowuje się podczas posiłków, stosuje formy grzecznościowe
- utrzymuje porządek w swoim otoczeniu
- wykazuje inicjatywę i aktywność w działaniu
- uzasadnia swoje postępowanie i przewiduje skutki swoich zachowań
- rozpoznaje, nazywa i wyraża swoje emocje
- w miarę samodzielności radzi sobie w sytuacjach życiowych, umiejętnie pokonuje trudności, radzi sobie z porażkami i stresem
- określa wartości na zasadzie przeciwieństw, np. dobro-zło, piękno-brzydota itp., próbuje uzasadnić swoje uczucia
- podejmuje próby określenia odrębności innych względem siebie, akceptuje potrzeby dzieci o zróżnicowanych potrzebach fizycznych i intelektualnych
- wie, że nie należy chwalić się bogactwem i nie należy dokuczać dzieciom wychowującym się w trudniejszych warunkach
- wie, że nie należy wyszydzać i szykanować innych
- podejmuje próby polegające na kompromisie
- chętnie podejmuje działania zbiorowe, stara się współdziałać w zabawach i sytuacjach zadaniowych
- wykazuje zainteresowanie wiedzą o miejscu zamieszkania, Polsce, Unii Europejskiej, świecie, wszechświecie
- umie nazwać godło i flagę państwową, zna hymn Polski i wie, że Polska należy do UE
- wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa

### II. AKTYWNOŚĆ JĘZYKOWA

- przejawia wrażliwość słuchową
- uważnie słucha np. rozmówcy, opowiadań, baśni i podejmuje próby rozmowy o nich
- próbuje mówić poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym,

fleksyjnym i składniowym

- swobodnie posługuje się mową dla wyrażania swoich myśli, potrzeb, decyzji stanów emocjonalnych w codziennych sytuacjach
- mówi niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji
- w toku komunikowania się z innymi stosuje pozawerbalne środki wyrazu
- recytuje z pamięci wiersze lub ich fragmenty
- chętnie korzysta z książek i czasopism dla dzieci
- podejmuje próby układania krótkich zdań, dzieli zdania na wyrazy, dzieli wyrazy na sylaby, wyodrębnia głoski w słowach o prostej fonematycznej budowie
- organizuje pole spostrzeżeniowe
- kreśli znaki literopodobne
- zna drukowane małe i wielkie litery (z wyłączeniem dwuznaków, zmiękczeń i liter oznaczających w języku polskim samogłoski nosowe)
- dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową potrzebną do rysowania, wycinania i nauki pisania
- potrafi określić kierunki oraz miejsca na kartce papieru
- rozumie sens informacji podanych w formie symboli, oznaczeń, rysunków
- rozumie znaczenie umiejętności czytania i pisania

#### **Przygotowanie do posługiwania się językiem obcym nowożytnym**

- uczestniczy w zabawach : muzycznych, ruchowych, teatralnych
- rozumie i reaguje na proste polecenia
- śpiewa piosenki, powtarza wierszyki i rymowanki
- rozumie ogólny sens historyjek wspartych rekwizytami

#### **Przygotowanie do posługiwania się językiem mniejszości narodowej, etnicznej lub społeczności regionalnej z uwzględnieniem potrzeb dzieci niesłyszących posługujących się językiem migowym**

- uczestniczy w zabawach : muzycznych, ruchowych, teatralnych
- rozumie i reaguje na proste polecenia
- śpiewa piosenki, powtarza wierszyki i rymowanki
- rozumie ogólny sens historyjek wspartych rekwizytami
- orientuje się do jakiej wspólnoty narodowej, etnicznej lub językowej należy
- zna godło swojej wspólnoty narodowej, etnicznej lub językowej

#### **IV. AKTYWNOŚĆ POZNAWCZA**

- samodzielnie inicjuje i organizuje zabawy zgodnie z własnymi pomysłami
- twórczo podchodzi do problemów pojawiających się w zabawach
- chętnie mówi o swoich zainteresowaniach



- korzysta w zabawach z pomysłów innych dzieci
- wykorzystuje poszczególne zmysły w poznawaniu otaczającej rzeczywistości
- odtwarza z pamięci proste rymowanki, wiersze i piosenki z repertuaru dziecięcego
- jest skoncentrowane w toku zabaw i zorganizowanych działań edukacyjnych
- dokonuje analizy, syntezy, porównania i klasyfikowania spostrzeganych przedmiotów
- poszukuje odpowiedzi na nurtujące je pytania, problemy
- przewiduje na miarę swoich możliwości ,jakie będą skutki czynności manipulacyjnych na przedmiotach(wnioskowanie o wprowadzanych i obserwowanych zmianach)
- grupuje obiekty w sensowny sposób
- podejmuje próbę rozwiązania prostych zagadek logicznych
- dostrzega zależność między skutkiem a przyczyną i próbuje przewidywać, co może się zdarzyć
- zna części ciała i poprawnie je nazywa
- podejmuje próbę rozróżniania stronę lewą i prawą, określa kierunki i ustala położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów
- zaczyna się posługiwać liczebnikami głównymi i porządkowymi
- liczy obiekty i odróżnia błędne liczenie od poprawnego
- zna cyfry od 0 do 9 i tworzy z nich liczby od 0 do 10 i więcej
- podejmuje próby porównania szacunkowo liczebności zbiorów
- wykorzystuje w zabawach podstawowe figury geometryczne i porównuje ich kolory i wielkości
- podejmuje próby pomiaru długości
- dostrzega zmiany dokonujące się w przyrodzie, słownie je określa a także dostrzega zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i rozumie konieczność jego ochrony
- rozpoznaje i poprawnie nazywa często spotykane zwierzęta i rośliny
- nazywa i wyróżnia rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych
- wie ,jakie warunki są potrzebne do rozwoju zwierząt i wzrostu roślin
- rozpoznaje i nazywa zwierzęta niedostępne bezpośrednio obserwacji
- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska w zakresie przyrody żywej i nieożywionej
- podejmuje próbę zrozumienia przedstawianej prognozy pogody w radiu i telewizji

## **V. AKTYWNOŚĆ ARTYSTYCZNA**

- chętnie słucha muzyki, śpiewa znane mu piosenki w tym także ludowe, uczestniczy w śpiewie zbiorowym
- uczestniczy w zabawach muzyczno-ruchowych
- podejmuje próby wyrażania swoich potrzeb i emocji podczas śpiewu, tańca oraz gry na instrumentach
- w skupieniu słucha muzykę, w tym także muzyki poważnej
- dostrzega zmiany dynamiki, tempa i wysokości dźwięku utworu muzycznego, wyraża je pląsając i tańcząc
- chętnie podejmuje działalność plastycznie – konstrukcyjną, w której przejawia swoje upodobania
- przejawia w miarę swoich możliwości zainteresowanie tradycjami i obrzędami ludowymi ze swojego regionu
- wie, jak należy zachować się na uroczystościach lub przedstawieniach teatralnych
- ogrywa role w zabawach parateatralnych, posługując się mową, mimiką, gestem i ruchem; umie posługiwać się rekwizytami
- wznosi konstrukcje z klocków i tworzy kompozycję z różnorodnych materiałów, np. przyrodniczych, ma poczucie sprawstwa („potrafię to zrobić”) i odczuwa radość z wykonywanej pracy
- właściwie nazywa proste narzędzia podczas majsterkowania.
- interesuje się urządzeniami technicznymi; próbuje, jak one działają i zachowuje ostrożność przy korzystaniu z nich.

## **VI. AKTYCZNOŚĆ RUCHOWA I ZDROWOTNA**

- chętnie uczestniczy w zajęciach ruchowych, zabawach i grach w sali i na placu przedszkolnych, przestrzega ustalonych zasad bezpieczeństwa
- rozumie potrzeby ruchu dla prawidłowego funkcjonowania organizmu
- jest sprawny ruchowo lub jest sprawne w miarę swoich możliwości
- przejawia twórczą inicjatywę w zabawach ruchowych
- wymienia różnice w wyglądzie człowieka, nazywa części ciała
- sygnalizuje nauczycielowi złe samopoczucie oraz potrzebę odpoczynku, kiedy jest zmęczone
- zna zasady dbałości o zdrowie i przestrzega ich, orientuje się w zasadach zdrowego żywienia
- próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny w przedszkolu, gdzie może się bezpiecznie bawić, a gdzie nie
- wie jak zachować się w sytuacjach zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić
- bezpiecznie porusza się po drogach, przestrzega podstawowych zasad

ruchu drogowego

- zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich
- wie co może zagrażać zdrowiu i życiu człowieka, ma świadomość, że przyjmowanie leków i zastrzyków jest konieczne oraz, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych
- jest wrażliwy na problemy ludzi niepełnosprawnych fizycznie, chorych i cierpiących.

## Wymagania edukacyjne dla dzieci 6-letnich

### I. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

- podaje swoje dane osobowe (imię , nazwisko i adres zamieszkania, wie komu należy podać takie informacje ), wymienia imiona i nazwiska osób bliskich wie gdzie pracują i czym się zajmują
- swobodnie wypowiada się na temat swojej rodziny
- swobodnie porozumiewa się z rówieśnikami, grzecznie zwraca się do innych, obdarza uwagą dzieci i dorosłych, aby zrozumieć co mówią
- przestrzega zasad ustalonych w przedszkolu(kontrakt), oraz w trakcie wycieczek i spacerów
- zna swoje prawa i obowiązki
- jest samodzielne w czynnościach samoobsługowych i organizowaniu swobodnej działalności
- samodzielnie ubiera się i rozbiera
- właściwie zachowuje się podczas posiłków, stosuje formy grzecznościowe
- utrzymuje porządek w swoim otoczeniu
- wykazuje inicjatywę i aktywność w działaniu
- uzasadnia swoje postępowanie i przewiduje skutki swoich zachowań
- rozpoznaje, nazywa i wyraża swoje emocje
- w miarę samodzielności radzi sobie w sytuacjach życiowych, umiejętnie pokonuje trudności, radzi sobie z porażkami i stresem
- określa wartości na zasadzie przeciwieństw, np. dobro-zło, piękno-brzydota itp., próbuje uzasadnić swoje uczucia
- określa odrębność innych względem siebie, akceptuje potrzeby dzieci o zróżnicowanych potrzebach fizycznych i intelektualnych
- wie, że nie należy chwalić się bogactwem i nie należy dokuczać dzieciom wychowującym się w trudniejszych warunkach
- jest zdolne do kompromisów
- wie , że wszyscy ludzie mają równe prawa
- chętnie podejmuje działania zbiorowe, stara się współdziałać w zabawach i sytuacjach zadaniowych
- wykazuje zainteresowanie wiedzą o miejscu zamieszkania, Polsce, Unii Europejskiej, świecie, wszechświecie
- wie jakiej jest narodowości, zna nazwę stolicy ,nazywa godło i flagę państwową, zna polski hymn i wie o przynależności Polski do Unii Europejskiej
- zna nazwę miejscowości w której mieszka, ważniejsze instytucje, orientuje się w rolach społecznych np. policjanta, strażaka itp.

### II. AKTYWNOŚĆ JĘZYKOWA

- przejawia wrażliwość słuchową
- uważnie słucha np. rozmówcy, opowiadań, baśni i rozmawia o nich
- stara się mówić poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnym i składniowym
- swobodnie posługuje się mową dla wyrażania swoich myśli, potrzeb, stanów emocjonalnych w codziennych sytuacjach
- mówi niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji
- w toku komunikowania się z innymi stosuje pozawerbalne środki wyrazu
- recytuje z pamięci wiersze lub ich fragmenty, mówiąc przejawia postawę twórczą (swoista intonacja, wykonanie, interpretacja)
- chętnie korzysta z książek i czasopism dla dzieci
- zna nazwiska wybranych autorów i tytuły wybranych pozycji klasycznej literatury dziecięcej
- układa krótkie zdania, dzieli zdania na wyrazy, dzieli wyrazy na sylaby, wyodrębnia głoski w słowach o prostej fonematycznej budowie
- przejawia wrażliwość wzrokową
- interesuje się czytaniem i pisanem, jest gotowe do nauki czytania i pisania
- kreśli znaki literopodobne i podejmuje próby pisania
- zna drukowane małe i wielkie litery (z wyłączeniem dwuznaków, zmiękczeń i liter oznaczających w języku polskim samogłoski nosowe)
- dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową potrzebną do rysowania, wycinania i nauki pisania
- potrafi określić kierunki oraz miejsca na kartce papieru
- rozumie sens informacji podanych w formie symboli, oznaczeń, rysunków

#### **Przygotowanie do posługiwania się językiem obcym nowożytnym**

- uczestniczy w zabawach : muzycznych, ruchowych, teatralnych
- rozumie i reaguje na proste polecenia
- śpiewa piosenki, powtarza wierszyki i rymowanki
- rozumie ogólny sens historyjek wspartych rekwizytami

#### **Przygotowanie do posługiwania się językiem mniejszości narodowej , etnicznej lub społeczności regionalnej z uwzględnieniem potrzeb dzieci niesłyszących posługujących się językiem migowym**

- uczestniczy w zabawach : muzycznych, ruchowych, teatralnych
- rozumie i reaguje na proste polecenia
- śpiewa piosenki, powtarza wierszyki i rymowanki
- rozumie ogólny sens historyjek wspartych rekwizytami
- wie do jakiej wspólnoty narodowej, etnicznej lub językowej należy
- zna godło swojej wspólnoty narodowej, etnicznej lub językowej

### **III. AKTYWNOŚĆ POZNAWCZA**

- samodzielnie inicjuje i organizuje zabawy zgodnie z własnymi pomysłami
- twórczo podchodzi do problemów pojawiających się w zabawach
- chętnie mówi o swoich zainteresowaniach
- korzysta w zabawach z pomysłów innych dzieci
- wykorzystuje poszczególne zmysły w poznawaniu otaczającej rzeczywistości
- odtwarza z pamięci proste rymowanki, wiersze i piosenki z repertuaru dziecięcego
- jest skoncentrowane w toku zabaw i zorganizowanych działań edukacyjnych
- dokonuje analizy, syntezy, porównania i klasyfikowania spostrzeganych przedmiotów
- poszukuje odpowiedzi na nurtujące je pytania, problemy
- przewiduje na miarę swoich możliwości, jakie będą skutki czynności manipulacyjnych na przedmiotach (wnioskowanie o wprowadzanych i obserwowanych zmianach)
- grupuje obiekty w sensowny sposób
- z łatwością rozwiązuje proste zagadki logiczne
- dostrzega zależność między skutkiem a przyczyną i próbuje przewidywać, co może się zdarzyć
- zna części ciała i poprawnie je nazywa
- rozróżnia stronę lewą i prawą, określa kierunki i ustala położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów
- zna podstawowe określenia czasu
- prawidłowo posługuje się liczebnikami głównymi i porządkowymi
- liczy obiekty i odróżnia błędne liczenie od poprawnego
- zna cyfry od 0 do 9 i tworzy z nich liczby od 0 do 10 i więcej
- porównuje szacunkowo liczebności zbiorów (zbiory równoliczne i nierównoliczne)
- wykorzystuje w zabawach podstawowe figury geometryczne i porównuje ich kolory i wielkości
- dokonuje porównań miary i masy przedmiotów oraz objętości cieczy
- dostrzega zmiany dokonujące się w przyrodzie, słownie je określa
- rozpoznaje i poprawnie nazywa często spotykane zwierzęta i rośliny
- nazywa i wyróżnia rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych
- wie, jakie warunki są potrzebne do rozwoju zwierząt i wzrostu roślin
- rozpoznaje i nazywa zwierzęta niedostępne bezpośrednio obserwacji
- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska w zakresie przyrody ożywionej i nieożywionej

- wie o czym mówi osoba przedstawiająca prognozę pogody w radiu i telewizji
- zna główne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, rozumie konieczność jego ochrony

#### **IV.AKTYWNOŚĆ ARTYSTYCZNA**

- chętnie słucha muzyki, śpiewa znane mu piosenki, uczestniczy w śpiewie zbiorowym  
uczestniczy w zabawach muzyczno-ruchowych
- wyraża swoje potrzeby i emocje podczas śpiewu, tańca oraz gry na instrumentach
- tworzy muzykę korzystając z instrumentów perkusyjnych, a także improwizuje ją ruchem
- w skupieniu słucha muzykę, w tym także muzyki poważnej
- dostrzega zmiany dynamiki, tempa i wysokości dźwięku utworu muzycznego, wyraża je pląsając i tańcząc
- chętnie podejmuje działalność plastyczno – konstrukcyjną, w której przejawia swoje upodobania
- umie wypowiadać się w różnych technikach plastycznych w postaci prostych kompozycji form konstrukcyjnych
- wykazuje zainteresowanie malarstwem, rzeźbą i architekturą ( także architekturą zieleni i architekturą wnętrz )
- przejawia w miarę swoich możliwości zainteresowanie tradycjami i obrzędami ludowymi ze swojego regionu
- wyraża własne refleksje na temat obejrzanych przedstawień teatralnych
- korzysta z literatury i czasopism dziecięcych
- ogrywa role w zabawach parateatralnych, posługując się mową, mimiką, gestem i ruchem; umie posługiwać się rekwizytami
- przejawia zachowania niekonwencjonalne w czasie wykonywania zadań o charakterze otwartym, wymagających postawy twórczej
- wie, jak należy się zachować na uroczystościach, np. na koncercie, przedstawieniach teatralnych
- wznosi konstrukcje z klocków i tworzy kompozycję z różnorodnych materiałów, np. przyrodniczych, ma poczucie sprawstwa („potrafię to zrobić”) i odczuwa radość z wykonywanej pracy
- właściwie nazywa proste narzędzia podczas majsterkowania.
- interesuje się urządzeniami technicznymi; próbuje, jak one działają i zachowuje ostrożność przy korzystaniu z nich.

#### **V.AKTYCZNOŚĆ RUCHOWA I ZDROWOTNA**

- chętnie uczestniczy w zajęciach ruchowych, zabawach i grach w sali i na placu przedszkolnych, przestrzega ustalonych zasad bezpieczeństwa

- rozumie potrzeby ruchu dla prawidłowego funkcjonowania organizmu
- jest sprawny ruchowo lub jest sprawne w miarę swoich możliwości
- przejawia twórczą inicjatywę w zabawach ruchowych
- wymienia różnice w wyglądzie człowieka, nazywa części ciała
- sygnalizuje nauczycielowi złe samopoczucie oraz potrzebę odpoczynku, kiedy jest zmęczone
- zna zasady dbałości o zdrowie i przestrzega ich, orientuje się w zasadach zdrowego żywienia
- próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny w przedszkolu, gdzie może się bezpiecznie bawić, a gdzie nie
- wie jak zachować się w sytuacjach zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić
- bezpiecznie porusza się po drogach, przestrzega podstawowych zasad ruchu drogowego
- zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich
- wie co może zagrażać zdrowiu i życiu człowieka, ma świadomość, że przyjmowanie leków i zastrzyków jest konieczne oraz, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych
- jest wrażliwy na problemy ludzi niepełnosprawnych fizycznie, chorych i cierpiących.